

вирішальну роль у перерозподілі часток ринку банківських платіжних карток у світі. За прогнозами, це сприятиме зниженню вартості операцій, а також стимулюватиме розширення ринків використання платіжних карток за рахунок посилення конкуренції.

У майбутньому в Україні має існувати власна розвинена національна карткова платіжна система, побудована з використанням сучасних міжнародних стандартів і здатна конкурувати з найбільшими міжнародними системами.

Література:

1. Барановський О. І. Фінансові кризи: передумови, наслідки і шляхи запобігання: монографія / О.І. Барановський. – Київ, 2009. – С. 48.
2. Банківські операції: підручник. — 2-ге вид., допов. і перероб. / А.М. Мороз, М. І. Савлук, М. Ф. Пуховкіна та ін.; за ред. доктора екон. наук, проф. А.М. Мороза. — К.: КНЕУ, 2002. — 476 с.
3. Колодізев О. М. Проблеми підвищення рівня безпеки операцій з платіжними картками / О. М. Колодізев, В. М. Григоренко // Вісник економіки транспорту і промисловості : Збірник науково-практичних статей. Випуск 38 Додаток. – УкрДАЗТ. – Харків, 2012. – С. 38-43.
4. Харченко В. І. Підсумки діяльності банків України на ринку платіжних карток у 2010 році / В. І. Харченко // Вісник НБУ. — 2011. — № 4 (182). — С. 7-11.

Маслій Н.Д.

кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та моделювання ринкових відносин

Дондич Л.В.

студентка 4 курсу напрямку підготовки «Фінанси і кредит»
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

ОЦІНКА РІВНЯ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ

На сучасному етапі розвитку економіки дедалі більшого значення набуває ефективно організований національний фінансовий ринок, мета якого забезпечити потребу в фінансово-кредитних ресурсах усіх економічних суб'єктів території шляхом акумуляції тимчасово вільних фінансових ресурсів з метою розподілу та перерозподілу.

Важливу роль у формуванні збалансованого економічного розвитку країни відіграють наступні чинники: «локалізація» національного виробництва (за А. Маршаллом), існування «моторних» секторів або особливих територій, де продукують інновації, «полюси зростання» та «осі» (за Ф. Перру, Ж. Будвіль, П. Потье), а також конкурентне середовище й наявність кластерів (М. Портер).

Даний перелік, на нашу думку, доцільно доповнити розвинутим фінансовим ринком, адже саме він перерозподіляє тимчасово вільні фінансові ресурси від фізичних та юридичних осіб, які є вкладниками або інвесторами фінансово-кредитних інститутів, до осіб, переважно юридичних, для яких ці ресурси необхідні, щоб здійснювати розширене відтворення. Фінансові посередники виступають основними «гравцями», котрі забезпечують ефективне функціонування фінансового ринку та рівновагу узгодженням попиту та пропозиції на фінансово-кредитні ресурси. Структурні зміни в глобальному фінансовому просторі й інтеграція національних фінансових ринків привели до виникнення нового виду фінансового посередництва – фінансових кластерів.

Як свідчить світовий досвід, фінансові кластери формуються здебільшого у недостатньо розвинутих регіонах країн. Для завоювання нових та утвердження наявних конкурентних позицій, а також для розширення сфери діяльності, фінансово-кредитні інститути та економічні суб'єкти депресивних регіонів інтегруються у кластери й спільно розпоряджаються активами, у т. ч. фінансовими ресурсами. Використовуючи фінансові можливості один одного та отримуючи додаткові вигоди й переваги від кластерної взаємодії, учасникам фінансового кластера набагато безпечніше інвестувати кошти у проект, диверсифікувавши ризики поміж собою. Прагнучи досягти однакових цілей, при цьому використовуючи різні шляхи їх досягнення, суб'єкти економічних відносин починають усвідомлювати переваги та користі від партнерських об'єднань.

Враховуючи стратегічні орієнтири розвитку нашої країни в напрямку інтеграції України до Європейського Союзу й участь прикордонних регіонів держави в європейських програмах транскордонного співробітництва, територію південних областей можна вважати потенційним простором для формування фінансового кластера. Проте необхідно проаналізувати фінансово – економічний потенціал регіонів.

Для аналізу динаміки економічного розвитку кожного окремо взятого регіону порівняно з іншими регіонами в Україні щорічно визначають індекс конкурентоспроможності регіонів України, який обчислюють за методологією, що Всесвітній економічний форум (ВЕФ) використовує для оцінки конкурентоспроможності країн світу. Індекс глобальної конкурентоспроможності (ІГК) – комплексний інструмент оцінювання мікро- і макроекономічних показників національної конкурентоспроможності, який складається з дванадцяти складових: інституції, інфраструктура, макроекономічне середовище, охорона здоров'я і початкова освіта, вища освіта та професійна підготовка, ефективність ринку товарів, ефективність ринку праці, рівень розвитку фінансового ринку, технологічна готовність, розмір ринку, рівень розвитку бізнесу, інновації [1].

Важливими в дослідженні є результати аналізу рівня розвитку регіональних фінансових ринків України, який визначають на основі восьми показників (табл. 1).

Таблиця 1 - Характеристика показників, на основі яких визначають рівень розвитку регіонального фінансового ринку

№ з/п	Назва показника	Характеристика обчислення показника
1	Наявність фінансових послуг	Якою мірою конкуренція між постачальниками фінансових послуг у Вашому регіоні забезпечує пропозицію фінансових послуг за доступними цінами? (1 = взагалі не забезпечує, 7 = забезпечує дуже добре).
2	Доступність фінансових послуг	Чи надає фінансовий сектор у Вашому регіоні широкий вибір фінансових продуктів і послуг для бізнесу? (1 = взагалі не надає, 7 = надає широкий вибір).
3	Отримання фінансування на внутрішньому фондовому ринку	Для компаній у Вашому регіоні залучити грошові кошти за рахунок випуску акцій на фондовому ринку (1 = неможливо, 7 = дуже просто).
4	Легкість отримання позичок	Наскільки просто у Вашому регіоні отримати банківський кредит, маючи тільки хороший бізнес-план і не володіючи заставою? (1 = дуже складно, 7 = дуже просто).
5	Доступність венчурного капіталу	Наскільки просто у Вашому регіоні знайти венчурний капітал підприємцям з інноваційними (новий продукт, нова технологія), але ризиковими проектами? (1 = дуже складно, 7 = дуже просто).
6	Надійність банків	Банківський сектор у Вашому регіоні (1 = характерний низькою ліквідністю і потребує підтримки з боку держави, 7 = в цілому надійний та фінансово стійкий).
7	Регулювання фондового ринку	Регулювання обігу цінних паперів у Вашому регіоні (1 = непрозоре, неефективне та є об'єктом маніпулювання з боку бізнесу і держави, 7 = прозорі, ефективні й не є об'єктом маніпулювання з боку бізнесу і держави).
8	Індекс надійності юридичних прав	Індекс надійності юридичних прав (0-10, 10 – кращий показник).

Джерело: складено автором на основі [2].

Так, згідно зі Звітом про конкурентоспроможність регіонів України у 2013 р., фінансовий ринок південного регіону займає вагомe місце в структурі фінансової системи України. Таке зростання пояснюється передусім приростом в оцінках наявності фінансових послуг, легкістю отримання кредитів і регулюванням фондового ринку. Однак бізнес області досі має низькі оцінки надійності банків і можливості отримання фінансування на внутрішньому фондовому ринку.

До десятки кращих зараховують регіональний фінансовий ринок Одеської області з 8 місцем у рейтингу. Серед інших областей України високими результатами характерний рівень розвитку фінансового ринку Рівненської області.

Таким чином фінансовий ринок на регіональному ринку формується в умовах трансформаційних процесів у економіці території, а механізм його функціонування визначає потенційні можливості впливу на розвиток економіки. З огляду на те, що фінансовий ринок за інституційною ознакою є специфічним способом організації і взаємодії елементів системи фінансового

ринку – фінансових посередників, актуальне створення відповідних фінансових інститутів, спроможних забезпечити ефективний розвиток фінансового ринку і виконання ним основної функції – трансформації заощаджень в інвестиції. [3]. Проте наявні диспропорції в економічному південних областей України та недосконалість розвитку фінансового ринку на регіональному рівні свідчать про потребу у формуванні інтегрованих об'єднань фінансово-кредитних інститутів, які здатні нейтралізувати асиметричний розподіл фінансових ресурсів та підвищити ліквідність фінансового ринку на рівні регіону.

Література:

1. Возняк Г.В. Фінансовий потенціал реального сектора економіки регіону: підходи до формування та використання / Г.В. Возняк // Інститут рег. досліджень НАНУ. – № 1. – 2012. – С.107–116.

2. Звіт про конкурентоспроможність регіонів України 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.feg.org.ua>.

3. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. Регіональний розвиток та транскордонне співробітництво: [зб.наук.пр.]/ НАН України. Інститут регіональних досліджень; редколегія: Є.І. Бойко. - Львів, 2010.-Вип.6(86).- 414с.

Маслій Н. Д.

кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та моделювання ринкових відносин

Кіскаркіна Ю. В.

студентка Зкурсу напряму підготовки «Фінанси та кредит»
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

АНАЛІЗ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ СПРЯМОВАНOSTІ СУЧАСНИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ФОРМ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Сучасна економіка перебуває у стані якісної радикальної трансформації, що виявляється процесами глобалізації, інтеграції, інформатизації усіх аспектів її функціонування. Економічна система суспільства набуває якісно нових характеристик, які визначаються появою інноваційних чинників виробництва, зміною форм і методів виявлення економічних відносин між суб'єктами господарювання, поглибленням взаємозв'язків між економічною та іншими підсистемами, появою нових форм та способів регулювання економічних процесів та координації господарської діяльності, поглибленням світогосподарських зв'язків.

Пошук ефективних інтеграційних форм об'єднань суб'єктів господарювання є однією з головних проблем національного та світового економічного розвитку. У світовій практиці склалися різні типи інтеграційних